

Biokaasulaitosten YVA- menettely

Jyväskylä 9.9.2004

Tekes STREAMS Programme
IEA Bioenergy Task 37

Juhani Suvilampi FT
Watrec Oy

Watrec Oy tarjoaa asiantuntemustaan teollisuudelle sekä jätehuollon ammattilaisille:

- Jätteiden sekä jäte- ja prosessivesien käsittelyyn liittyvä asiantuntijapalvelu
- Jätteiden ja jätevesien käsittelyprosessien, kehittäminen, suunnittelu ja mitoittaminen.
- Laitteistojen ja prosessien mitoittaminen.

Biokaasulaitosten Ympäristövaikutusten arviointimenettely: YVA-laki

- Täytännyt 10 vuotta (2004)
- Lakia ympäristövaikutusten arvioinnista sovelletaan hankkeisiin, joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.
- Tällaisia ovat esimerkiksi moottoritiet, suurehkot satamahankkeet, raskaan liikenteen lentokentät ja suuret kanalat ja sikalat. YVA-menettelyä voidaan lisäksi soveltaa ympäristöministeriön päätöksellä yksittäistapauksissa hankkeisiin, joilla on todennäköisesti merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Hankkeita, joihin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä:

- 1) Eläinten pito
- 2) Luonnonvarojen käyttö
- 3) Vesistön rakentaminen ja säännöstely
- 4) metalliteollisuus
- 5) metsäteollisuus
- 6) kemianteollisuus
- 7) energian tuotanto
- 8) energian ja aineiden siirto sekä varastointi
- 9) liikenne
- 10) vesihuolto

11) jätehuolto:

Ongelmajätteen käsittelylaitokset, joihin ongelmajätettä otetaan poltettavaksi, käsiteltäväksi fysikaalis-kemiallisesti tai sijoitettavaksi kaatopaikalle, sekä sellaiset biologiset käsittelylaitokset >5000 tn/a;

Muiden kuin ongelmajätteen polttolaitokset tai fysikaalis-kemialliset käsittelylaitokset, >100 tn/d sekä biologiset käsittelylaitokset > 20 000 tn/a;

Yhdyskuntajätteen tai -lietteiden kaatopaikat > 20 000 tn/a;

Muiden jätteen kaatopaikat, >50.000 tn/a;

YVA laukeaa automaattisesti kuitenkin vain uusissa hankkeissa, ja laajennushankkeiden osalta niissä hankkeissa, joissa laajennus ylittää YVA-laissa määritellyt määrät.

Esim. Jos olemassa olevan biologisen käsittelylaitoksen käsittelykapasiteetti on 10.000 tn/a, kapasiteettia voidaan lisätä ilman YVA-menettelyä tasolle <30.000 tn/a. Viranomaisella on kuitenkin aina harkinnanvarainen mahdollisuus teettää YVA.

YVA:n tavoitteet

Menettelyn tarkoituksena on varmistaa, että arvioitavan hankkeen ympäristövaikutukset tunnetaan. Lisäksi menettelyn yhteydessä järjestettävillä julkisilla kuulemistilaisuuksilla annetaan eri sidosryhmille mahdollisuus tuoda hankkeeseen liittyvät näkemyksensä esille.

YVA-menettelyyn ei sisälly päätösten teko, vaan tiedon tuottaminen päätöksenteon tueksi!

Yhteysviranomaisen tehtävät

- 1) sovittaa yhteen arviointimenettelyä muiden lakien mukaisiin menettelyihin yhteistyössä asianomaisten viranomaisten kanssa;
- 2) tekee ympäristöministeriölle esityksen arviointimenettelyn soveltamisesta hankkeeseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tarkoitetuissa yksittäistapauksissa;
- 3) antaa tarvittaessa lausuntonsa siitä, että hankkeeseen ei sovelleta arviointimenettelyä;
- 4) hoitaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaiset tiedotukset ja kuulutukset sekä järjestää tarvittavat julkiset kuulemistilaisuudet;

- 5) toimittaa tarvittaessa ympäristöministeriölle tiedot hankkeesta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tarkoittettua toiselle valtiolle ilmoittamista varten;
- 6) tarkistaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen sekä antaa niistä lausuntonsa;
- 7) huolehtii tarvittaessa muiden viranomaisten ja hankkeesta vastaavan kanssa, että hankkeen ympäristövaikutusten seuranta järjestetään;
- 8) toimittaa arviointiohjelman ja -selostuksen sekä niistä antamansa lausunnot mahdollisine käännöksineen Suomen ympäristökeskukselle;
- 9) huolehtii ympäristövaikutusten arviointia koskevassa laissa ja asetuksessa sille säädetyistä muista tehtävistä.

YVA-velvollisen tehtävät

- Hankkeiden toteuttajilta edellytetään arviointimenettelyn suorittamista.
- YVA koostuu kahdesta vaiheesta:
 - Arviointiohjelma
 - Arviointiselostus
- Menettelystä aiheutuvat kustannukset kohdistuvat hankkeen toteuttajalle
 - Ympäristövaikutusten selvittäminen
 - Tiedottaminen, kuuleminen, viranomaislausunto

Arviointiohjelma

Ympäristövaikutusten arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava taho toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle.

Arviointiohjelmassa selvitetään mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana tullaan selvittämään. Kun arviointiohjelmassa esitetyt vaihtoehdot ja niiden vaikutukset on selvitetty, kootaan tieto arviointiselostukseen.

Arviointiohjelma

Yhteysviranomaisen tiedottaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kokoaa niistä annetut mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaineistoon.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely päättyy, kun yhteysviranomaisen on antanut lausuntonsa arviointiselostuksesta.

Myös ihmisiin kohdistuvat vaikutukset (IVA) on arvioitava YVA-menettelyn aikana.

Arviointiohjelman sisältö

Johdanto, yleiskuvaus

Arvioitavan hankkeen tavoitteet ja tilanne

Hankkeen kokonaiskuvaus

Ympäristön nykytilan kuvaus

Hankkeen edellyttämät luvat ja suunnitelmat

Ympäristövaikutukset

Ehdotus vaikutusalueen rajauksesta

Arviointimenettelyn ja siihen osallistumisen
järjestäminen

Arviointimenettelyn aikataulu

Arviointiohjelman tavoite

Esittää puitteet, aikataulu ja rajaukset varsinaiselle ympäristövaikutusten arvioinnin selostusosalle.

Yhteysviranomainen antaa lausunnon ohjelmasta, jossa joko hyväksytään esitys selostuksen sisällöstä tai esitetään muutosehdotukset selostuksen sisällön täydentämiseksi.

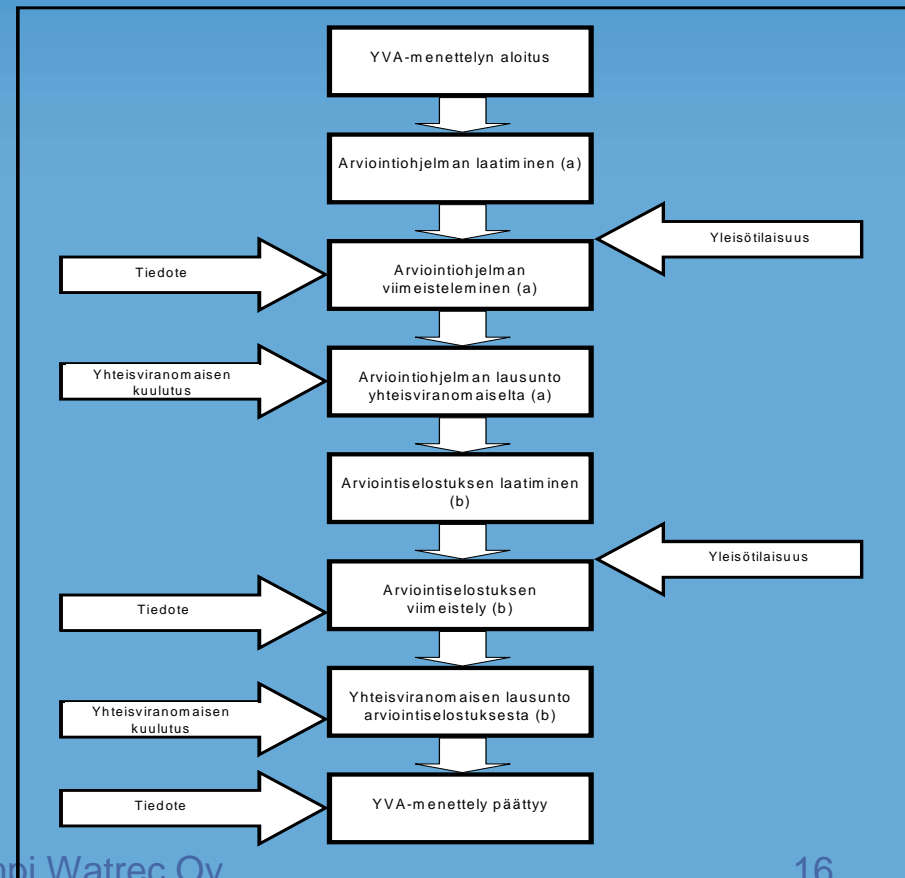
Lausunnon pohjalta rakennetaan arviointiselostus

Johdanto

- Hankkeen esittely
- Taustat
- YVA-prosessin kuvaus

Arvioitavan hankkeen tavoitteet ja tilanne

- Hankkeesta vastaava
- Hankkeen tavoitteet
- Hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulu

Hankkeen kokonaiskuvaus

- Hankkeen yleiskuvaus
- Hankkeen sijoittuminen ja maankäyttötarve
- Hankkeen osat
- Prosessien kuvaus
- Hankkeen edellytykset infrastruktuurilta, rakennukset, rakenteet, piha-alueet ja tiet
- Liittyminen muihin hankkeisiin
- Arvioitavat vaihtoehdot ja toteuttamatta jättäminen (0-vaihtoehto)

Ympäristön nykytilan kuvaus

- Hankkeen sijoittuminen
- Alueen luonnonolot
- Eläimistö
- Maaperä ja pohjavesi
- Ilmanlaatu
- Melu ja liikenne
- Maankäyttö ja maisema

Hankkeen edellyttämät luvat ja suunnitelmat

- Ympäristölupa
- Rakennuslupa
- Liittymät
- Biokaasulaitoksen hyväksyntämenettely (KTTK)
- Lannoitelaki

Ympäristövaikutukset

- Arvioitavat ympäristövaikutukset
- Tehdyt ja suunnitelmien mukaiset selvitykset
- Epävarmuustekijät ja oletukset
- Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot
- Toiminnan vaikutusten seuranta

Ehdotus vaikutusalueen rajauksesta

- Välittömät ja välilliset vaikutukset
- Rajausalue karttakuvana

Menettelyn järjestäminen

Aikataulu

- Hankkeen eteneminen vaiheittain sisältäen julkiset kuulemistilaisuudet

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Johdanto

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Hankkeen arviointimenettely

Hankkeen kuvaus

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin

Arvioinnin rajaus

Arvioinnissa käytetyt menetelmät, niihin liittyvät oletukset ja epävarmuustekijät

Ympäristövaikutusten arviointi

Vaihtoehtojen vertailu ja yhteenveto

Toimenpiteet arviointimenettelyn jälkeen, ehdotus seurantaohjelmaksi

Ympäristövaikusten arviointiselostuksen tavoitteet

Esittää hankkeen eri toteuttamisvaihtoehdot

Esitellä hankkeeseen liittyvän ympäristön nykyinen tila

Esittää vaihtoehtojen ympäristövaikutukset ja arvioida niiden merkittävyyttä

Esittää haitallisen ympäristövaikutusten osalta mahdolliset toimenpiteet haittavaikutusten vähentämiseksi

Ehdottaa seurantaohjelmaa toteutettavan vaihtoehdon ympäristövaikutuksille

Johdanto

- Hankkeen lähtökohtien ja taustojen esittely
- Hankkeeseen liittyvä lainsäädäntö

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

- Hankkeesta vastaava ja yhteystahot
- Tarve
- Tavoitteet
- Arvioitavat vaihtoehdot

Hankkeen arviointimenettely

- YVA:n tarkoitus ja vaiheet
- Arviointiohjelman käsittely
- Arviointiohjelman laatiminen
- Tiedottaminen ja vuorovaikutus
- Yhteysviranomaisen lausunto YVA-ohjelmasta
- Vuoropuhelun ja lausunnon huomioiminen YVA-prosessissa
- Hankkeen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulu

Hankkeen kuvaus

- Hankkeen yleiskuvaus
- Hankkeen sijoittuminen ja maankäyttötarve
- Prosessien kuvaukset
- Vastaanotettavien jätteiden määrä ja ominaisuudet
- Energian ja veden käyttö
- Muut raaka- tai apuaineet
- Prosessin tuotteet
- Päästöt ilmaan
- Päästöt veteen ja maaperään
- Biokaasulaitoksen vaatima infrastruktuuri ja rakennukset

Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin

- Maankäyttösuunnitelmat
- Luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskevat suunnitelmat ja ohjelmat
- Valtakunnallinen jätesuunnitelma
- Alueellinen jätesuunnitelma
- Muut alueelliset jätehuollon kehittämissuunnitelmat
- Kansallinen ilmastostrategia
- Liittyminen muihin hankkeisiin

Arvioinnin raja

- Välittömät ja välilliset vaikutukset
- Vaikutusalueen raja
- Rajausten perusteet

Arvioinnissa käytetyt menetelmät, oletukset ja epävarmuustekijät

- Kuulemiset, haastattelut, laitospäynnit
- Kirjallisen materiaalin kuvaus
- Arvioinnissa käytetyt laskentamallit
- Mahdolliset painotuskertoimet
- Epävarmuustekijät

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristön nykytila

- Hankkeen sijoittuminen
- Alueen luonnonolot, maaperä sekä pinta- ja pohjavesi
- Ilmasto-olosuhteet ja ilmanlaatu
- Melu ja liikenne
- Suojelualueet ja luonnonarvot
- Hankkeen vaikutusalueen väestö- ja elinkeinorakenne

Ympäristövaikutusten arviointi

Arvio hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksista

- Vaikutukset ilmaan ja ilmastoon
- Biokaasulaitos ja jätteidentuottajat
- Biokaasun polton päästöt
- Liikenteen pakokaasupäästöt
- Vaikutukset ihmisten terveyteen , elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Kaasut
- Haisevat yhdisteet
- Melu

- Valo, lämpö, säteily
- Myrkylliset yhdisteet
- Mikrobit
- Naapuruussuhteet
- Vaikutukset luontoon, pintavesiin, maaperään ja pohjavesiin
- Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön
- Vaikutukset seutukunnan jätehuoltoon
- Arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista

Vaihtoehtojen vertailu ja yhteenveto

- Vaihtoehtojen V1...Vn vertailu
- Nollavaihtoehto
- Yhteenveto

Toimenpiteet arviointimenettelyn jälkeen, ehdotus seurantaohjelmaksi

- Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot
 - Haju, melu, liikenne, päästöt
- Seurantaohjelma
 - Laitoksen suorituskyvyn määrittäminen
 - Hygieniset määritykset
 - Lopputuotteiden raja-arvot

YHTEENVETO

- YVA-velvolliset biokaasulaitokset: automaattisesti >20.000 tn/a kapasiteetti, muut harkinnanvaraisia
- YVA:ssa kaksi vaihetta, arviointiohjelma ja arviointiselostus
- YVA:n tavoite, tiedottaminen, tiedon lisääminen päätöksenteon avuksi. Ei päätöstä.
- YVA:n kesto noin 1.5 vuotta
- YVA:n jälkeen voidaan aloittaa ympäristöluvan hakeminen

Kiitos mielenkiinnosta!